

Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη διατήρηση, το χαρακτηρισμό, τη συλλογή και τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων στη γεωργία και για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1258/1999

(2002/C 51 E/18)

COM(2001) 617 τελικό — 2001/0256(CNS)

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 31 Οκτωβρίου 2001)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 37,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Η βιολογική και η γενετική ποικιλομορφία στη γεωργία αποτελούν αναγκαία στοιχεία παράγοντα για την ανάπτυξη της γεωργικής παραγωγής και την ανάπτυξη της υπαίθρου. Πρέπει συνεπώς να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρησή τους.
- (2) Η διατήρηση των γενετικών πόρων στη γεωργία συμβάλλει επίσης στην υλοποίηση των στόχων της συμβάσεως επί της βιολογικής ποικιλομορφίας, που εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 93/626/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽¹⁾.
- (3) για να υπάρξει συμβολή στην υλοποίηση των ανωτέρων στόχων, με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/94 του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 1994 για τη διατήρηση, το χαρακτηριστικό, τη συλλογή και τη χρησιμοποίηση των γενετικών πόρων στη γεωργία ⁽²⁾ θεσπίστηκε κοινοτικό πρόγραμμα δράσεων για πενταετή περίοδο. Το πρόγραμμα αυτό έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1999. Κατά συνέπεια, είναι σκόπιμο να αντικατασταθεί το πρόγραμμα αυτό από μια νέα κοινοτική ενέργεια.
- (4) Με βάση την κοινοτική αυτή ενέργεια, η διατήρηση των γενετικών πόρων πρέπει να περιλαμβάνει όλους τους φυτικούς ή ζωικούς γενετικούς πόρους οι οποίοι διαπιστώνεται ότι είναι ή διαπιστώνεται ότι θα μπορούσαν να είναι χρήσιμοι στο γεωργικό τομέα και για την αγροτική ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων των δασικών και δασοκομικών γενετικών πόρων.
- (5) Οι πολλαπλές δραστηριότητες των κρατών μελών και των διαφόρων διεθνών οργανισμών όπως ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO), το Ευρωπαϊκό Συλλογικό Πρόγραμμα για τα δίκτυα γενετικών πόρων των καλλιεργειών (ECP/GR) και το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα δασικών γενετικών πόρων (Euforgen), απαιτούν συνεχή αμοιβαία

πληροφόρηση και στενή συνεργασία σε θέματα διατήρησης των γενετικών πόρων ώστε να αυξηθούν οι θετικές τους επενέργειες επί της κοινής γεωργικής πολιτικής.

- (6) Η γνώση των διαθέσιμων γενετικών πόρων στην Ευρώπη, της προέλευσής τους και των χαρακτηριστικών τους είναι ακόμη ανεπαρκής. Η κατάρτιση ενός αποκεντρωμένου μόνιμου και ευρέως προσπελάσιμου ευρετηρίου είναι σε θέση να καθορίσει αυτές τις γνώσεις και να διασφαλίσει τη διαθεσιμότητά τους.
- (7) Πρέπει να υποστηριχθεί η μόνιμη διατήρηση *in situ* και στην εκμετάλλευση των γεωργικών γενετικών πόρων, συμπεριλαμβανομένης της απογραφής και διανομής τους υπέρ της αυξανόμενης χρήσης σπανίων ειδών για τη γεωργική παραγωγή. Πρέπει συνεπώς να προβλεφθούν δράσεις που υπερβαίνουν το πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 1999 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΤΠΕ) και για την τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων κανονισμών ⁽³⁾.
- (8) Τα μέτρα διατήρησης γενετικών πόρων πρέπει να συνοδεύονται από ενέργειες ενημερώσεως και γεωργικών εφαρμογών για τη διάδοση των λαμβανομένων αποτελεσμάτων.
- (9) Το πρόβλημα της διατήρησης γενετικών πόρων στη γεωργία έχει διεθνή διάσταση και αφορά όλα τα κράτη μέλη. Συνεπώς πρέπει να είναι δυνατόν να εκπονηθούν σχέδια που θα καλύπτουν το σύνολο ή σημαντικό μέρος των εδαφών των κρατών μελών και των οικοπεριοχών και τα οποία θα αφορούν τη διατήρηση, το χαρακτηρισμό, τη συλλογή και τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων στη γεωργία.
- (10) Εθνικά ή πολυεθνικά προγράμματα δράσεως σε θέματα διατήρησης, χαρακτηρισμού, συλλογής και χρησιμοποίησης γενετικών πόρων στη γεωργία συνιστούν το κατάλληλο πλαίσιο για την υλοποίηση και τη διαχείριση των διαφόρων δράσεων σε στενή συνεργασία με τις ερευνητικές δραστηριότητες οι οποίες υποστηρίζονται είτε σε εθνικό επίπεδο είτε στο πλαίσιο υποστηριζόμενων δραστηριοτήτων με βάση το άρθρο 163 της συνθήκης.
- (11) Πρέπει να θεσπισθούν κανόνες για τη σύνταξη των προγραμμάτων αυτών, κυρίως όσον αφορά τους λεπτομερείς κανόνες επιλογής πολυεθνικών σχεδίων.
- (12) Πρέπει να προβλεφθεί κοινοτική στήριξη για την υλοποίηση των εθνικών ή πολυεθνικών προγραμμάτων.

⁽¹⁾ ΕΕ L 309 της 13.12.1993, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 159 της 28.6.1994, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 80.

- (13) Πρέπει να προβλεφθεί συνεισφορά των κρατών μελών στην υλοποίηση των δράσεων που προβλέπονται σε ένα πρόγραμμα ώστε να αναληφθούν προς όφελος της διατήρησης των γενετικών πόρων στη γεωργία.
- (14) Για λόγους που συνδέονται με τα διαθέσιμα ποσά του προϋπολογισμού, η κοινοτική συμμετοχή θα επιβαρύνει το ΕΓΤΠΕ, τμήμα εγγυήσεων. Συνεπώς, απαιτείται προσαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1258/1999 του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 1999 περί χρηματοδότησης της κοινής γεωργικής πολιτικής⁽¹⁾.
- (15) Για να διασφαλισθεί η αποτελεσματική χρήση των κοινοτικών πιστώσεων που θα διατεθούν για την υλοποίηση των εθνικών και πολυεθνικών προγραμμάτων πρέπει να προβλεφθεί ότι τα αρχικά κεφάλαια που θα δοθούν στα κράτη μέλη θα καθορισθούν με βάση αντικειμενικά κριτήρια και κυρίως συναρτήσει αναγκών και προηγούμενων αποτελεσμάτων.
- (16) Δεδομένου ότι τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού είναι μέτρα διαχείρισης κατά την έννοια του άρθρου 2 της απόφασης αριθ. 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1999 για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή⁽²⁾, πρέπει τα μέτρα αυτά να θεσπισθούν με τη διαδικασία διαχείρισης που προβλέπεται στο άρθρο 4 της εν λόγω απόφασης.
- (17) Για την εφαρμογή και την παρακολούθηση του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή πρέπει να μπορεί να προσφεύγει σε επιστημονικούς ή τεχνικούς συμβούλους.
- (18) Είναι σκόπιμο να προβλεφθεί η διαφάνεια και η χρήσιμη συνεργασία μεταξύ των δραστηριοτήτων που υποστηρίζονται από εθνικά, κοινοτικά ή άλλα ερευνητικά προγράμματα, και των δραστηριοτήτων που υποστηρίζονται με βάση τον παρόντα κανονισμό. Υπό το ίδιο πνεύμα, θα είναι σκόπιμο να περιοριστεί η εμβέλεια των υποστηριζόμενων ενεργειών στα είδη τα οποία χρησιμοποιούνται στην ευρωπαϊκή γεωργία,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Για να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων της κοινής γεωργικής πολιτικής, στην εφαρμογή της συμβάσεως επί της βιοποικιομορφίας· καθώς και επί της κοινοτικής πολιτικής σε θέματα προστασίας των γεωργικών γενετικών πόρων, συνιστάται κοινοτική δράση για περίοδο πέντε ετών που αποσκοπεί στο συντονισμό και στην προώθηση σε κοινοτικό επίπεδο των προσπάθειών που έχουν αναληφθεί στα κράτη μέλη σε θέματα διατήρησης, χαρακτηρισμού, συλλογής και χρησιμοποίησης γενετικών πόρων στη γεωργία, με τους όρους που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 2

1. Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, οι γενετικοί πόροι στη γεωργία περιλαμβάνουν τους φυτικούς γενετικούς πόρους και τους ζωικούς γενετικούς πόρους.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού θεωρούνται ως:

⁽¹⁾ ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 103.

⁽²⁾ ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23.

- α) φυτικοί γενετικοί πόροι, όσοι αφορούν τους τομείς των γεωργικών φυτών, συμπεριλαμβανομένων της αμπέλου και των κτηνοτροφικών φυτών, τον τομέα της δενδροκομίας, συμπεριλαμβανομένων των κηπευτικών, καλλωπιστικών, φαρμακευτικών και αρωματικών φυτών, τους τομείς της ανθοκομίας, της δασοκομίας και των δασών, τα μανιτάρια, τους μικροοργανισμούς καθώς και την άγρια χλωρίδα της οποίας η προστασία διαπιστώνεται ή θα μπορούσε να διαπιστωθεί χρήσιμη στο γεωργικό τομέα,
- β) ζωικοί γενετικοί πόροι, όσοι αφορούν τα οικόσιτα ζώα εκμετάλλευσης (σπονδυλωτά και ασπόνδυλα), τους μικροοργανισμούς καθώς και την άγρια πανίδα της οποίας η προστασία διαπιστώνεται ή θα μπορούσε να διαπιστωθεί χρήσιμη στο γεωργικό τομέα.

Άρθρο 3

Η δράση που αναφέρεται στο άρθρο 1 περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- α) την αμοιβαία πληροφόρηση επί των εθνικών προγραμμάτων δράσεων και της υλοποίησής τους, για το συντονισμό των προγραμμάτων αυτών μεταξύ τους, με τις δράσεις που θα αναληφθούν σε κοινοτικό επίπεδο καθώς και με την εξέλιξη των διαπραγματεύσεων σε διεθνές επίπεδο, κυρίως όσον αφορά τη σύμβαση επί της βιοποικιομορφίας, τις δράσεις που ανελήφθησαν από τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO) και τα προγράμματα ECP/GR (European cooperative programme for crop genetic resources networks) και Euforgen (European forest genetic resources programme)·
- β) τη σύνταξη και την παρακολούθηση ενός μόνιμου και αποκεντρωμένου ευρωπαϊκού ευρετηρίου των διαθέσιμων γενετικών πόρων, της προελεύσεως τους και των χαρακτηριστικών τους που θα περιλαμβάνει τόσο το διατηρούμενο βιολογικό υλικό στις συλλογές *ex situ* καθώς και το βιολογικό υλικό το διατηρούμενο στις συλλογές *in situ* και στην εκμετάλλευσή·
- γ) τις δράσεις διατήρησης, χαρακτηρισμού, συλλογής και χρησιμοποίησης των γενετικών πόρων στη γεωργία που μπορούν να καλύψουν τους τομείς της διατήρησης *ex situ*, *in situ* και στην εκμετάλλευσή, και οι οποίες προορίζονται να στηρίξουν ή να συμπληρώσουν τις δράσεις συντονισμού που έχουν αναληφθεί σε κοινοτικό επίπεδο ή στα κράτη μέλη στους τομείς αυτούς·
- δ) τα μέτρα συντονισμού και πληροφόρησης που μπορούν να αφορούν κυρίως την οργάνωση σεμιναρίων, τεχνικών διασκέψεων και περιοδικών συνεδριάσεων με μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και τους άλλους ενδιαφερόμενους οργανισμούς.

Άρθρο 4

1. Τα εθνικά ή πολυεθνικά προγράμματα του άρθρου 3, στοιχείο α), μπορούν να αφορούν:

- α) την υλοποίηση πολυεθνικών έργων, με επιμερισμό της δαπάνης, διατήρησης, χαρακτηρισμού, συλλογής και χρησιμοποίησης γενετικών πόρων στη γεωργία·

- β) δράσεις που αφορούν τη σύνταξη του ευρετηρίου που αναφέρεται στο άρθρο 3 στοιχείο β)·
- γ) τις δράσεις που αφορούν την προώθηση και τη διατήρηση γενετικών πόρων *in situ* και στην εκμετάλλευση στις οικοπεριχές που θα καθοριστούν. Οι δράσεις αυτές δεν μπορούν να περιλαμβάνουν ενισχύσεις για τη διατήρηση ζωνών προστασίας της φύσης ούτε δράσεις που μπορούν να υλοποιηθούν βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999·

δ) τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 3 στοιχείο δ).

Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν τα προγράμματα και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις τους στην Επιτροπή.

2. Τα προγράμματα μπορούν να καλύπτουν περίοδο πέντε ετών κατ' ανώτατο όριο, από την ημερομηνία έναρξής τους ισχύος του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 5

Τα προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 στοιχείο α) περιλαμβάνουν κυρίως:

- α) περιγραφή των ληφθέντων ή προβλεπομένων μέτρων για να διασφαλισθεί η επιλογή και η διαχείριση των σχεδίων που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, η οποία περιλαμβάνει κυρίως τους όρους υποβολής των προτάσεων για την επιλογή των σχεδίων αυτών·
- β) περιγραφή των ληφθέντων ή προβλεπομένων μέτρων για τη σύνταξη του μόνιμου ευρετηρίου·
- γ) περιγραφή των ληφθέντων ή προβλεπομένων μέτρων για την εφαρμογή των δράσεων που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία γ) και δ), κυρίως τις ενισχύσεις που προβλέπονται και τον κατάλογο (στο επίπεδο των γενών) των φυτικών και ζωικών γενετικών πόρων που μπορούν να ληφθούν υπόψη για την ενίσχυση αυτή, καθώς και στοιχεία σύνδεσης με το μόνιμο ευρετήριο που προαναφέρθηκε.

Άρθρο 6

Η Επιτροπή μπορεί να διοργανώνει ανταλλαγές πληροφοριών κυρίως μέσω σεμιναρίων.

Άρθρο 7

1. Η συμβολή των κρατών μελών στην υλοποίηση των προγραμμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 στοιχείο α) καθορίζεται σε 15 % τουλάχιστον.

2. Η χρηματική συμμετοχή της Κοινότητας στις δράσεις που αναφέρονται από τα προγράμματα καθορίζεται σε 35 %.

Επιπλέον, η Κοινότητα χρηματοδοτεί το 100 % των δαπανών για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 6.

Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα εγγυήσεων, συμμετέχει στη χρηματοδότηση ενεργειών τις οποίες αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη ή η Επιτροπή κατ' εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 8

1. Η Επιτροπή καθορίζει, κατανεμημένα σε ετήσια βάση, τα αρχικά κονδύλια τα οποία χορηγούνται στα κράτη μέλη, με βάση

αντικειμενικά κριτήρια που λαμβάνουν υπόψη τις προσπάθειες που ανελήφθησαν από τα κράτη μέλη σε θέματα διατήρησης, χαρακτηρισμού, συλλογής και χρησιμοποίησης γενετικών πόρων στη γεωργία.

Το αρχικό κεφάλαιο πρέπει να ανταποκρίνεται τουλάχιστον στο μέσο ποσό που χορηγήθηκε στα πολυεθνικά σχέδια δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/94.

2. Το αρχικό κεφάλαιο προσαρμόζεται συναρτήσει των πραγματικών δαπανών και των προβλέψεων των αναθεωρημένων δαπανών που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη, λαμβανομένων υπόψη στόχων ή εθνικών προγραμμάτων και αυτό εντός των διαθεσίμων πόρων.

Άρθρο 9

Στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1258/1999 προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο (στ):

«στ) οι δράσεις που στοχεύουν στη διατήρηση, το χαρακτηρισμό, τη συλλογή και τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων στη γεωργία».

Άρθρο 10

Η Επιτροπή διασφαλίζει την εφαρμογή της κοινοτικής δράσης, το συντονισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησής της. Ειδικότερα, μπορεί να προσφύγει σε επιστημονικούς ή τεχνικούς συμβούλους.

Άρθρο 11

Οι λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θεσπίζονται με τη διαδικασία του άρθρου 12 παράγραφος 2.

Άρθρο 12

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή, την επιτροπή διατήρησης, χαρακτηρισμού, συλλογής και χρησιμοποίησης γενετικών πόρων στη γεωργία, που αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών μελών και προεδρεύεται από αντιπρόσωπο της Επιτροπής.

2. Στην περίπτωση κατά την οποία γίνεται αναφορά στον παρόντα κανονισμό, εφαρμόζεται η διαδικασία διαχείρισης που προβλέπεται στο άρθρο 4 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, με την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 7 της απόφασης.

3. Η περίοδος που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της απόφασης αριθ. 1999/468/ΕΚ καθορίζεται ένας μήνας.

4. Η επιτροπή μπορεί να εξετάζει οποιοδήποτε άλλο σχετικό θέμα, κυρίως όσον αφορά το συντονισμό, το οποίο προτείνεται από τον πρόεδρό της, είτε με δική του πρωτοβουλία είτε μετά από αίτηση του εκπροσώπου ενός κράτους μέλους.

Άρθρο 13

Πριν από τη λήξη της δράσης, η Επιτροπή διορίζει ομάδα ανεξαρτήτων εμπειρογνομόνων για να αξιολογήσει τα αποτελέσματα της δράσης. Η έκθεση της ομάδας αυτής, συνοδευόμενη από παρατηρήσεις της Επιτροπής, υποβάλλεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Η Επιτροπή προτείνει, ενδεχομένως, στο Συμβούλιο να εγκρίνει νέα περίοδο εφαρμογής της δράσης.

Άρθρο 14

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/94 καταργείται.

Ωστόσο, εφαρμόζεται στα μέτρα που είχαν αναληφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 15

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα μετά τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.
